Redactiunea, Administratiunea si Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare Nr. 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciuri.
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner.*
Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoiélă.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta“ iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 190. Braşovŭ, Duminecă 28 Augustŭ (9 Septemvre) 1888.

Din causa sf. sĕrbătorĭ de Lunĭ, diarulŭ nu va apăré până Marţĭ séra.

Braşovŭ, 27 Augustŭ st. v. 1888.

Ungaria şi Transilvania, acestŭ pământŭ binecuvêntatŭ cu tóte frumseţele şi darurile naturale, aceste ţĕrĭ împopulate de cele mai alese şi de cultură mai capabile viţe de popóre, ar puté sĕ fiă unŭ raiu pământescŭ, unŭ centru de lumină şi de cultură, o cetate neînvincibilă prin înţelegerea şi iubirea fiilorŭ sĕi.

Ar puté sĕ fiă, dér cum suntŭ ele în adevĕrŭ?

Frumseţele şi bogăţiile acestorŭ ţĕrĭ suntŭ esploatate de ómenĭ şi banĭ străinĭ. Guvernulŭ, căcĭ elŭ este adĭ statulŭ, elŭ poruncesce şi dirige tóte, se îndestulesce c'unŭ fatalismŭ adevĕratŭ turcescŭ, décă aceştĭ ómenĭ şi banĭ streinĭ pe câtŭ timpŭ strîngŭ averĭ aicĭ, îşĭ dau nume şi firme unguresci.

Milióneie de locuitorĭ ai acestor ţĕrĭ órbecă în nesciinţă, nu suntŭ luminate nicĭ adĭ asupra drepturilorŭ lorŭ cetăţenescĭ şi scurmă încă şi astădĭ pĕmêntulŭ aşa, ca şi cu sute de anĭ înainte. Palaturile ridicate de Trefort în Pesta şi şcólele lui de concurenţă, carĭ nu acoperŭ nicĭ o lipsă, ci inaugureză numai lupte pentru susţinerea limbei şi naţionalităţii şi în cele mai depărtate colţurĭ ale ţĕrei, nu potŭ orbi pe cei ce sciu ce este cultura poporală.

De tăriă şi respectŭ în afară nicĭ vorbă nu póte fi acolo unde guvernulŭ susţine idei scrîntite, nedrepte şi turburătóre ca aceea a maghiarisărei tuturorŭ cetăţenilorŭ statului.

La tóte aceste se mai adauge miseria administraţiei, justiţiei şi mai alesŭ a stărilorŭ economice.

Guvernulŭ adĭ nu se mai gândesce decâtŭ la aceea cum sĕ-'şĭ afle noi creditorĭ şi cum sĕ se susţină la putere. Creditorĭ pentru procente bune totŭ se mai află nu sĕ scie însĕ până când ţéra stórsă până la mĕduvă va puté sĕ plătéscă aceste procente. Puterea crede guvernulŭ a şi-o fi asiguratŭ prin legiunile de fiinţe scăpătate, carĭ se susţinŭ din saculŭ cu grăunţe alŭ statului şi carĭ în căderea guvernului îşĭ vĕdŭ pierderea posiţiunei lorŭ; crede a şi-o fi asiguratŭ prin fanfaronadele sale în cestiunile esterióre, prin carĭ de o parte măgulesce vanitatea nemărginită a Maghiarilorŭ, de altă parte se arată tare şi mare *„propter timorem populi“* în lăuntru, şi în fine prin denunţarea şi înegrirea ca: rĕsvrĕtitorĭ, turburătorĭ a tuturorŭ celorŭ ce mai arată convincţiune propriă, independenţă de cugetare şi a celorŭ carĭ strigă după dreptate.

Unde vomŭ ajunge pe acéstă cale? De sigurŭ că la o catostrofă ne mai pomenită; acésta o presêmtŭ, ba o şi discută între sine cu îngrijire chiar şi *faiseurii*, d-lui Tisza.

Cum vine dér, că presimţindŭ tótă lumea că mergemŭ spre prăpastiă nu se ridică unŭ curentŭ puternicŭ spre a opri în locŭ pe cei dela guvernŭ? Dela capŭ se împute pescele! Guvernulŭ unguréscŭ stă pe basa *utilităţii* şi acestŭ principiu, séu mai bine ḑisŭ lipsa a oríce principiu a devenitŭ motorulŭ principalŭ alŭ politicei lui, care a lăţitŭ demoralisarea în tóte straturile cetăţenimei.

Guvernulŭ ḑice: lăsămŭ tóte după cei mai puternicĭ, ca sĕ ne lase pe noi a face ce voimŭ cu cei mai micĭ şi astfelŭ sĕ dobêndimu câtŭ vomŭ puté pentru naţiunea nóstră. Aspiranţii la posturĭ şi favorurĭ ḑicŭ: lăsămŭ tóte după guvernŭ ca sĕ ne putemŭ umplea ólele nóstre. Poporulŭ nu pricepe din tóte aceste nimicŭ; elŭ tace şi se lasă a fi dusŭ ca vita la jugŭ. La viitorulŭ statului, pentru care se mănâncă atâtŭ de mult la banchete, se golescŭ atâtea pahare şi spintecă aerulŭ de atâtea „éljén“-urĭ, nu se cugetă seriosŭ nimenĭ dintre generaţia acésta de aspiranţĭ.

E tristŭ dér adevĕratŭ, că adĭ nu esistă în Ungaria partidă parlamentară, dela care sĕ se pótă spera reînsĕnătoşarea stărilorŭ publice şi întemeiarea unui viitorŭ bunŭ şi sigurŭ.

Apponyştii nisuescŭ a pune la cârma ţĕrei aristocraţia şi clericalismulŭ. Istoria ne spune unde am ajunge pe acéstă cale. Stagnaţiunea şi ideile ruginite, ale cărorŭ urmărĭ triste le deplângemŭ adĭ, suntŭ fructele dominaţiunei îndelungate ale oligarchiei, pe care nu a putut'o îmblândi nicĭ energia unui Matia Corvinulŭ, nicĭ umanitatea lui Iosifŭ alŭ II-lea.

Politica partidei maghiare aşa ḑisă liberală se îngrijesce numai de aşĭ face pe calea utilităţii mulţĭ şi bunĭ argaţĭ şi unelte de totŭ felulŭ şi a se eternisa astfelŭ pe sine. Una nu i se póte nega acestei partide: ea îşĭ cunósce bine timpulŭ şi ómenii, carĭ trăescŭ în tr'ênsulŭ. Étă enigma maiorităţilorŭ sale covêrşitóre. E clarŭ că pentru asemenea partidă se potŭ însufleţi numai ómenii dependenţĭ şi ómenii trebşóreleră.

Partida independenţilorŭ Ungurĭ în fine, luptă pentru unŭ principiu, care realisatŭ, ar fi unulŭ dintre cele mai puternice mijlóce de progresare; dér independenţii totodată suntŭ cei mai aprigĭ contrarĭ ai egalităţii naţionale şi de limbă în aceste ţĕrĭ poliglote. Şi totuşĭ fără înţelegere şi solidaritate nu s'a eluptatŭ de când e lumea nicĭ nu se va elupta independenţa unei ţĕrĭ.

Étă pentru ce nu atrage nicĭ stégulŭ celŭ frumosŭ alŭ independenţei şi pentru ce nu causéză actualului guvernŭ nicĭ o bătae de capŭ mişcarea independistă. Tisza e cu multŭ mai dibaciu în a ceste decâtŭ sĕ nu întîmpine cu unŭ surisŭ sarcasticŭ pe acei ómenĭ, carĭ dorescŭ scopulŭ dér înşişĭ nimicescŭ mijlócele, prin carĭ s'ar puté atinge acelŭ scopŭ.

Esclusivismulŭ şi privilegiile din vechime, n'au lăsatŭ ca aceste ţĕrĭ sĕ se desvólte aşa cum s'au desvoltatŭ alte ţĕrĭ mai fericite. Cădêndŭ privilegiile în Ungaria şi Transilvania n'au căḑutŭ totŭ odată şi nisuinţele din carĭ au isvorîtŭ; curêndŭ s'au aflatŭ alte titlurĭ de privilegii. S'a inventatŭ „naţiunea susţiitóre de statŭ“, s'a identificatŭ o naţiune cu statulŭ, „maghiarisarea“ s'a proclamatŭ ca idealulŭ statului şi totŭ cei de demultŭ învêrtescŭ lingura cea mare în blidŭ, ér milióneie de foştĭ iobagĭ rĕmânŭ şi acum straiţă gólă şi de cultură şi de avere. Cu alte cuvinte trăimŭ totŭ timpulŭ „ordiniloru şi alŭ staturilorŭ,“ numai cu alte etichete.

Ar fi timpulŭ supremŭ ca sĕ înceteze odată nebuniile hărăḑite din timpurile ruginite, nebuniile de-a înghiţi popóre, carĭ devinŭ cu atâtŭ mai ridicule, cu câtŭ suntŭ mai nevoiaşĭ cei ce vorŭ a înghiţi. Ar trebui ca politica interióră dela noi sĕ ia o direcţiune sănătósă şi démnă de secululŭ în care trăim; ar trebui ca sĕ urmeze şi bărbaţii de stată dela noi esemplulŭ statelorŭ poliglote înfloritóre din Europa; sĕ lucreze cum au lucratŭ popórele cu minte sănătósă, pe carĭ sórtea le-a avisatŭ sĕ trăéscă împreună cu altele într'unŭ statŭ. Ar trebui în fine sĕ pornéscă cu toţii pe calea *adevĕratei democraţii*, căcĭ numai acésta ar puté mântui şi ferici acestŭ statŭ.

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.

Peregrinagiu la Nicula.

Audisemŭ încă de multŭ, că Nicula e unŭ simplu satŭ, ca tóte satele, cu deosebire numai, că pĕmêntulŭ lui e mai puţinŭ fructiferŭ ca în multe alte părţĭ ale Ardealului, ér locuitorii lui, deşi Românĭ, nu au portulŭ românescŭ. Prin urmare nu aveam nicĭ unŭ îndemnŭ, nicĭ o plăcere de a mĕ duce la Nicula, şi cu tóte astea m'am dusŭ. Pentru ce?

Audisem, că la sĕrbătórea Sântei-Mării este obiceiulŭ de a se duce ómenii la Nicula, şi aşa am socotitŭ sĕ mergŭ şi eu, sĕ facŭ ce facŭ alţii, cu tóte că aveam sĕ facŭ unŭ drumŭ destulŭ de mare: 7—8 óre cu trăsura.

Am plecatŭ dér la Nicula fără vr'un scopŭ hotărîtŭ şi fără nicĭ o speranţă de-a profita ceva din acea călĕtoriă şi cu tóte acestea am profitatŭ multŭ. De o parte am avut avantagiul, că mi-am câştigatŭ unŭ titlu spre a puté ḑice, că am fostŭ şi eu la Nicula, ceea ce înaintea poporului nostru din Ardealŭ trece de ordinarŭ ca unŭ faptŭ de religiositate. De altă parte am profitatŭ, fiindcă m'am învrednicitŭ şi eu de a vedé loculŭ unde se fabrică aşa numitele *icóne de Nicula*, de care suntŭ pline mai tóte bisericile şi mai tóte casele ţĕranilorŭ românĭ din Ardealŭ, ba aceste icóne se transportă chiar şi prin Ungaria, Bănatŭ şi Bucovina.

Fabricaţiunea lor e fórte simplă: c'unŭ penelŭ înmuiatŭ în colorĭ se tragŭ câteva brezde pe o bucată de sticlă, formândŭ astfelŭ o anumită figură, de desubtulŭ căreia se scrie cu litere cirilice d. e. „Sfântulŭ Nicolae“ etc. Numele figurei desemnate, deşi nu se însemnă totdéuna, ar fi neapĕratŭ necesarŭ a se însĕmna, căcĭ altmintrelea e imposibilŭ a ghici pe cine vré sĕ representeze cutare orĭ cutare figură, deórece aceste figurĭ, cărora li-se dau nume de ale sfinţilorŭ, suntŭ de cele mai multe orĭ cu totulŭ diforme şi fórte defectuóse.

Cum ḑicŭ, fabricaţiunea acestorŭ icóne e fórte simplă, dér *cu norocŭ*. Nicula cu icónele ei a monopolisatŭ decoraţiunea a mii şi mii de biséricĭ şi case românescĭ şi abia de câţi-va anĭ au începutŭ şi unele din bisericile şi casele ţĕranilorŭ noştri a se emancipa de sub jugulŭ acestui monopolŭ.

In adevĕrŭ, a şi sositŭ timpulŭ sĕ ne scăpămŭ de aceste icóne diforme şi sĕ le înlocuimŭ cu altele mai moderne şi mai estetice. Dér nu voiu sĕ ḑicŭ, că doră facemŭ bine cum facemŭ, când înlocuimŭ icónele dela Nicula, carĭ suntŭ fabricate de Românĭ, cu nisce icóne fabricate de speculanţii evrei din Budapesta etc.

Icónele dela Nicula suntŭ lucrate de Românĭ, prin urmare suntŭ *industriă naţională românéscă*. Colportatorii acestorŭ icóne asemeoea suntŭ Românĭ, prin urmare în icónele dela Nicula mai avemŭ şi unŭ micŭ *comerciu românescŭ*.

Din aceste puncte de vedere eu credŭ, că nu ar fi bine, ca, vrêndŭ a ne emancipa de icónele de adĭ dela Nicula, sĕ încuragiămŭ industria străină. Din potrivă, suntemŭ datorĭ din punctŭ de vedere economicŭ naţionalŭ a stărui ca industria română dela Nicula se corĕspundă cerinţelorŭ de astăḑĭ, fiă şi numai în parte. Sĕ li se dea industriaşilorŭ românĭ din Nicula îndemnulŭ şi ajutorulŭ necesarŭ pentru a se cultiva şi perfecţiona în arta lorŭ, spre care au o înclinare înăscută.

Atâta am voitŭ sĕ ḑicŭ despre icónele dela Nicula. Acum sĕ mĕ întorcŭ la obiectŭ:

Nu farmeculŭ iconarilorŭ, nicĭ frumseţa locului, căcĭ satulŭ Nicula numai frumosŭ nu e, ci o *Icónă a St. Mării* atârnată pe pĕrĕtele unei bisericuţe de lemnŭ, este obiectulŭ care atrage pe poporŭ la peregrinagiu.

Icóna este simplă ca tóte icónele de felulŭ ei. Se bucură însĕ de-o adoraţiune deosebită din partea poporului, căcĭ se ḑice că ar fi *viuă:* Inzadarŭ te vei încerca a-o muta în locŭ străinŭ, căcĭ ia nu stă unde o aşeḑĭ, ci se întórce de sine la loculŭ ei.

Pentru a da unŭ adăpostŭ mai convenabilŭ miraculósei icóne, s'a ziditŭ în timpulŭ din urmă — graţiă pioşilorŭ peregrin ale cărora contribuirĭ în totŭ anulŭ suntŭ fórte considerabile — o biserică pompósă în apropierea vechei mănăstirĭ. Dér ce folosŭ.... Sânta icónă n'a voitŭ sĕ se sălăşluiéscă în noua biserică în care fù transportată, ci prin puterea ei sfântă s'a reîntorsŭ de sine la loculŭ de mai nainte, unde se află şi acum. Aşa se vorbesce în poporŭ, care scie legende întregĭ despre puterea miracului

Durere însĕ că ómenii politicĭ Ungurĭ de nimicŭ nu suntŭ adĭ mai străinĭ, că tocmai de ideile adevĕrate democratice.

DIN AFARĂ.

Dilele trecute Gladstone a ţinutŭ o vorbire în *causa Irlandesilorŭ* cătră liberalii din Wales. Elŭ şi-a încheiatŭ vorbirea cu următórele cuvinte: Arareorĭ am fostŭ în posiţiune de-a vorbi cu multă îndestulire despre politica Austro-Ungariei; dér cu cea mai mare linişte am primitŭ scirea, că Austria a datŭ Polonilorŭ galiţianĭ o autonomiă liberală. In privinţa acésta, dice Gladstone, Austria întrece pe Anglia.

*

Comentândŭ vorbirea lui *Floquet din Toulon*, diarulŭ „Dayly Telegraph" îşĭ esprimă convingerea, că declarările pacînice ale ministrului preşedinte francesŭ potŭ mulţumi pe cei din Berlinŭ, pentru că ele stau mai pe susŭ de orĭ-ce bănuelĭ. De presentŭ Francesii suntŭ contra rĕsboiului, a căruia rĕspundere, décă ar vré s'o ia asupră-şĭ cutare bărbat de statŭ, fără îndoială că ar fi doborîtŭ de cătră mânia poporului. Floquet o scie acésta fórte bine şi de aceea s'a esprimatŭ aşa, câtŭ sĕ aducă serviţii bune Republicei şi contrarii sĕi politicĭ nu vorŭ ajunge la nimicŭ, décă cuvintele lui Floquet vorŭ avé câtŭ de puţinŭ resunetŭ.

Pentru sinceritatea vorbirei ministrului preşedinte, dice „Deyly Telegraph", mai potŭ servi următórele: Nimicŭ nu póte fi mai la locŭ decâtŭ tactica lui *Goblet* în cestiunea *Masauahului*. Nicĭ unulŭ dintre contrarii sĕi politicĭ nu póte dice, că elŭ a fostŭ prea móle în apĕrarea drepturilorŭ Franciei, şi pe când şi-a sciutŭ ţese aşa de cu tăriă şi de bine argumentele sale, pe atuncĭ în vorbele sale aşa a fostŭ de moderatŭ şi de circumspectŭ, încâtŭ nimenĭ nu se aştéptă se urmeze din acestea vre-unŭ conflictŭ seriosŭ între cele douĕ puterĭ interesate.

Nu se póte însĕ dice totŭ aşa şi despre *Crispi*, pentru că depeşele lui vătămătóre, de sigurŭ că în alte împrejurărĭ ar fi datŭ nascere la o replică primejdiósă păcei. *Goblet* a condusŭ afacerea cu atâta esperienţă şi tactŭ, încâtŭ la casŭ décă s'ar nasce complicaţiunĭ mai seriose între cele douĕ puterĭ, de sigurŭ că simpatiile tuturora, ar fi pe partea Franciei şi nu pe a Italiei provocătóre.

Dér ce e mai multŭ, incidentulŭ acesta, care a întrevenitŭ în mijloculŭ tractărilorŭ comerciale neisprăvite, este mai multŭ spre folosulŭ administraţiunei lui Floquet: elŭ nu póte causa nicĭ o pagubă Franciei şi bine sciu Francesii, că jertfa rĕsboiului vamalŭ va fi Italia.

Succesulŭ materialŭ şi diplomaticŭ aşadéră este pe partea Franciei. De altmintrelea şi ómenii cei mai parţialĭ recunoscŭ, că Floquet şi cabinetulŭ sĕu nu au pierdutŭ terenu, ci din contră n'are de ce sĕ se témă décă îşĭ va câştiga şi de aici înainte în astfelŭ de modŭ stima şi respectulŭ marilorŭ puterĭ, prin declarările sale cumpănite.

E destulŭ — continuă „Daily Tel." — pentru liga de pace, décă se face o astfelŭ de declaraţiune în favorulŭ păcei; şi declaraţiunea acésta cu atâtŭ e mai însemnată, cu câtŭ ea s'a făcutŭ după acele mişcărĭ navale, ce au făcutŭ pe orĭ şi cine sĕ crédă, că Francia este orĭ şi când în dreptŭ sĕ dispună în marea mediterană şi este în stare sĕ ţină ţĕrmurile ei nevătămate.

*

Din *Sĕrbia* sosesce scirea despre o nouă schimbare în ministeriu. După o depeşă din Belgradŭ, cercurile politice de acolo dau o mare însĕmnătate împregiurării, că regele Milanŭ a chiematŭ pe Risticĭ la Abbazzia, unde se află şi elŭ cu fiiul sĕu. E generalisată opiniunea, că schimbările în ministeriu suntŭ apropiate în urma întêmplărilorŭ celorŭ din urmă din Belgradŭ. Lumea de acolo se aşteptă chiar şi la o schimbare de cabinet. Părerea acésta cu atâta se vede mai basată, fiind că chiar şi ministrulŭ Boghicevicĭ a fostŭ chiematŭ alaltăierĭ la Abbazia. După o altă telegramă se dice, că Risticĭ n'a mersŭ la Albazia din ordinulŭ Regelui, ci aşa numai pe ne aşteptate. Totulŭ e secretŭ.

*

Pórta reţine în Constantinopolŭ de 12 anĭ pe *Prenk-Bib-Doda*, capulŭ Miridiţilorŭ din Albania. Turburările din Albania au silitŭ acum pe Pórtă sĕ esileze pe *Bib-Doda* în *Castamani* din Asia mică. Bib-Doda înainte de plecarea sa cercetatŭ pe ambasadorulŭ francesŭ contele *Montebello* din Constantinopolŭ, rugându-lŭ se stăruiéscă pe lângă guvernulŭ francesŭ, sĕ-'lŭ sprijinéscă. Ambasadorulŭ francesŭ însĕ i-a rĕspunsŭ, că de dragulŭ lui de sigurŭ Goblet nu va fi aplicatŭ sĕ-'şĭ trimită corăbiile sale în Bosforŭ; după aceste capulŭ Miridiţilorŭ albanesĭ s'a depărtatŭ năcăjitŭ.

*

Bulgarii, carĭ au fostŭ Duminecă în Petersburg, mai alesŭ Zancow, au făcutŭ totŭ posibilul sĕ provóce căderea prinţului Ferdinandŭ prin o procedere energică a Rusiei. Zankow a asiguratŭ, că, graţiă mijlócelorŭ sale bănescĭ, prinţulŭ se póte ţiné încă multŭ timpŭ. Ruşii vĕdŭ în aceste cuvinte dorinţa oposiţiunii bulgare, de a scóte castanele din spuză cu mânĭ streine, ceea ce este unŭ obiceiu uritŭ alŭ Bulgarilorŭ. Oposiţia sĕ procédă acum însăşĭ energicŭ. In „Nowoie Vremia" unŭ Bulgarŭ sfătuesce pe Rusia, ca în înţelegere cu câţĭ-va puternicĭ din Bulgaria sĕ înlăture pe prinţulŭ Ferdinandŭ; pentru acésta Rusia are numai sĕ le asigure persóna şi averea, după gonirea Coburgului.

„Daco-Românĭ în comitatulŭ Bihorului."

Sub titlulŭ acesta reproducŭ diarele unguresci următórele acusărĭ şi insulte, luate din fóia „patriotică" *Szabadság*, din Oradea mare:

In Vaşcău (Vaskoh) şi împrejurime de unŭ timpŭ încóce s'a pututŭ observa óre-care murmurŭ, fără ca sĕ se fi pututŭ însĕ constata adevĕrata şi sigura causă a acelui murmurŭ. Acum însĕ s'a aflatŭ, că *Vasilie Sala*, învĕţătorŭ gr. or. în Vaşcău, *Ioanŭ Popoviciu*, învĕţătorŭ gr. or. în Vaskohzador şi unŭ aşa numit *Koroy* umblă cu lăcomiă sĕ cetéscă fóia „economică" din România, ce pórtă nevinovatulŭ titlu: „*Gazeta Satului*" (? — Red.) séu „*Gazeta Satanului*". (In unguresce: „*Gazeta Dracului*" „Ördög ujság"). Numitulŭ diarŭ a sositŭ înţoţonatŭ în colorile Valahiei şi cetitorii sĕi din provinciă s'au adunatŭ cu mare poftă sĕ asculte învĕţăturile lui.

Diarulŭ acesta l'a resfiratŭ şi unŭ individŭ alŭ autorităţii publice, dér fiindŭ că în primulŭ lui articolŭ se vorbesce „despre alegerea sĕmenţei de sĕmĕnatŭ", în alŭ doilea „despre aplicaţiunea maşinelorŭ în economiă", n'a suspiţionatŭ nimicŭ rĕu despre acéstă fóiă şi astfeliu nu s'a mai interesatŭ de acestŭ diarŭ pe care ilŭ credea că-i nevinovatŭ.

Cercetândŭ însĕ şi mai departe causa efectului i-a atrasŭ din nou atenţiunea acelŭ diarŭ nevinovatŭ, pe care respectiva persónă l'a cetitŭ acum dela începutŭ până la sfîrşitŭ şi a aflatŭ, că titlulŭ sub care se ascundŭ vicleniile acestei foi nu corespunde cuprinsului. Numai primii doi articolĭ s'au obicînuitŭ a fi aşa de nevinovaţi, ceialalţi suntŭ cu tendinţe politice, în carĭ se injură statulŭ şi naţiunea ungurésca cu intenţiunea de a agita ignorantulŭ poporŭ valahŭ"....

Aci reproducŭ foile unguresci câteva pasage din unŭ articulŭ alŭ fóiei românescĭ, apoi vorbindŭ despre învĕţătorulŭ gr. or. din Văşcău, continuă după „Szabadság" astfelŭ:

Scóla greco-orientalilorŭ din Văşcău fiindŭ slabă, la cererea în scrisŭ a mai multorŭ locuitorĭ de acolo, inspectorulŭ r. de scóle alŭ comitatului a mijlocitŭ sĕ li-se ridice o scólă de statŭ.

Abia s'a deschisŭ însĕ scóla de statŭ şi subjudelui de cercŭ, ce era aplicatŭ pe timpulŭ acela în Vaşcău, i-a succesŭ a-i constrînge pe locuitorii gr. or. ca sĕ-şĭ ridice o scólă gr. or.: ba pentru ca inspectorulŭ r. scolarŭ sĕ nu aibă nimicŭ de disŭ nicĭ în contra învĕţătorului şi nicĭ în contra localităţii, judele r. de cercŭ a eşitŭ în timpulŭ acesta din locuinţa sa, pe care a oferit'o ca localŭ pentru scólă, ér ca învĕţătorŭ a adusŭ pe Vasiliu Sala, absolventŭ alŭ preparandiei din Aradŭ.

Invĕţătorulŭ gr. or. din Văşcău primesce *dela episcopia catolică din Oradea-mare* unŭ anumitŭ ajutorŭ pentru *instruirea limbei unguresci*.

Inspectorulŭ r. de scóle, visitândŭ acéstă scólă de repeţite orĭ, s'a informatŭ despre uneltirile antipatriotice ale lui Vasiliu Sala, care pe scolarĭ i-a învĕţatŭ cântărĭ duşmănóse *naţiunei* şi s'a silitŭ sĕ propage unŭ spiritŭ periculosŭ pentru liniştea şi pacea publică. Mai de multe orĭ a amintitŭ numele lui înaintea comitetului administrativŭ alŭ comitatului *mustrându-lŭ*, ér odată a confiscat la elŭ poesii „ofensătóre şi agitătóre", carĭ apoi s'au trimisŭ la ministeriu: de altă parte s'au făcutŭ paşii necesarĭ, ca ajutorulŭ datŭ din partea episcopatului de ritulŭ latinŭ sĕ 'i se dea numai pe lângă chitanţă vidimată de inspectorulŭ scolarŭ.

Episcopatulŭ cu promtitudine patriotică s'a supusŭ acestei cererĭ; inspectorulŭ regescŭ de scóle însĕ, în timpulŭ din urmă a făcutŭ la scóla gr. or. din Văşcău nisce esperienţe atâtŭ de grozave, încâtŭ a trebuitŭ sĕ denege vidimarea chitanţei. In urma acésta Sala a trimisŭ inspectorelui o scrisóre cu data de 26 Augustŭ, în care se esprimă între altele astfelŭ... (se reproducŭ câteva pasage din scrisórea d-lui învĕţătorŭ adresate cătră inspectorulŭ, apoi continuă mai departe) ...Şi acest om, care cu o mână a scrisŭ aceste şirurĭ umilitóre, cu cealaltă mână a divulgat tipăriturile agitătóre scrise în contra „Maghiarilorŭ vicleni".

Autoritatea comitatensă insciinţată fiindŭ despre uneltirile acestea, a păşitŭ cu energiă, a făcutŭ cu gendarmii perchisiţiă domiciliară şi după ce s'a adeveritŭ starea faptică a lucrului, pe baserile cele bune le-a arestatŭ, ér despre acestŭ casŭ s'a făcutŭ arătare la locurile mai înalte. *Au fostŭ arestaţĭ cu gendarmii învĕţătorii Vasilie Sala din Văşcău şi Romulus Bartosŭ din Sohodolulŭ Văşcăului.*

---

lósă a acestei icóne, în care privesce elŭ o adevĕrată oglindă a sufletului: Sub privirea celui pĕcătosŭ icóna se presentă în colorĭ posomorîte, este tristă, ba câte odată chiar lăcrimézá; înaintea celorŭ curaţĭ cu sufletulŭ însĕ, icóna se arată veselă şi zimbitóre.

Nu-i mirare dér, décă cu ocasiunea sĕrbătorei Sfintei-Mării, mai alesŭ la Sântă-Măria mare, timpulŭ obicînuitŭ alŭ perigrinagiului, sute şi mii de credinciosĭ peregrinéză la Nicula stândŭ sĕ ia în slavă mica mănăstire de lemnŭ, în care se află sfânta icónă şi care e situată într'o pădure ce se înalţă pe un dél deasupra satului Nicula. Doi gendarmĭ carĭ stau cu baionetele pe puşcă în uşa bisericei şi alţĭ gendarmĭ, carĭ stau în biserică în jurulŭ s-tei icóne, abia potŭ rĕsbi a ţiné ordinea. Imbulzéla e colosală, aşa că adeseorĭ gendarmii din uşa bisericei se vĕdŭ siliţĭ a recurge la baionetă pentru a împrăştia mulţimea ce stă sĕ calce peste ei pentru a întra în biserică. Unii esŭ şi alţii intră. Acésta se continuă tótă diua. Celorŭ ce intră nu le este iertatŭ, dér nicĭ nu potŭ, din causa năduşelei nesuferibile, sĕ petrécă multŭ în acéstă biserică de lemnŭ, strîmtă şi întunecósă.

Cei ce întră se urcă pe câteva scărĭ pentru ca sĕ sărute sfânta icónă, ce este aşedată mai susŭ de cum e statura unui omŭ. După ce o sărută, se scoboră şi esŭ pentru a lăsa sĕ între alţii în loculŭ lorŭ. Nu arare-orĭ se întêmplă chiar şi nenorocirĭ din causa acestei gróznice îmbulzelĭ.

Pe câtŭ de mare este îmbulzéla şi confusia în biserică, pe atâtŭ este de mare şi afară de biserică. De o parte vedĭ cetele de Ruşĭ veniţĭ de prin Ungaria, purtândŭ înainte câte un prapor şi cântândŭ imnurĭ sfinte; de altă parte şirurĭ întregĭ de cerşitorĭ pe laturele stradelorŭ implóră elemosina trecĕtorului; în fine mai vinŭ şetrele de mărfurĭ ale unorŭ Evrei şi Armenĭ speculanţĭ, de altă parte cârciume şi lăutarĭ. Pădurea geme de acestŭ sgomotŭ confusŭ şi unŭ prafŭ colosalŭ se ridică ca şi unŭ fumŭ peste arborii de fagŭ şi de stăjarŭ.

Cam pe la ojină mulţimea începe a se rări. Tinerimea de ambe sexele se întórce în satŭ. Aicĭ îĭ aşteptă musica. Sĕ 'ncepe joculŭ. O şură mică a unui proprietarŭ din satŭ servesce dreptŭ sală de jocŭ. Danţulŭ durézá 3—4 óre şi cu elŭ se încheiă solemnitatea „sântului peregrinagiu."

Din punctŭ de vedere religiosŭ eredinciosulŭ nu multŭ a pututŭ profita din acestŭ peregrinagiu. La Nicula se facŭ, ce-i dreptŭ, frumóse rugăciunĭ cu ocasiunea acestei sĕrbătorĭ, din partea preoţilorŭ românĭ din diecesa Gherlei, de care se ţine acéstă comună, dér liniştea sufletéscă a credinciosului e prea turburată, atenţiunea lui e prea absorbită de multele înriurinţe esteriόre, decâtŭ ca sĕ pótă asculta în deplină pietate sfintele rugăciunĭ.

Nicĭ sfânta icónă nu-şĭ manifestă puterea ei de viéţă, ce 'i se atribue de poporulŭ nepriceput. Multele impresiunĭ esteriόre nicĭ nu iartă pe privitorulŭ bigotŭ sĕ-şĭ imagineze acéstă icónă zîmbindŭ orĭ lăcrĕmândŭ, amĕsuratŭ fantasiei şi disposiţiei sale sufletescĭ, ci fiăcare o vede aşa, cum în adevĕrŭ este, adecă o icónă simplă, dér frumósă, ca tóte icónele sfinte.

Peregrinulŭ nu arareorĭ se'ntórce desamăgitŭ. Mântuinţa sufletului nu este a se căuta în mijloculŭ unui sgomotŭ ca acesta, căcĭ mai multă garanţiă ofere pentru mântuinţa sufletéscă rugăciunea evlaviósă, ce credinciosulŭ o ridică liniscitŭ lui Dumnedeu în biserica din satulŭ sĕu, decâtŭ în mijloculŭ unei pieţĭ ca acésta, unde prea puţină ocasiune are pentru a se gândi la cele sfinte.

Din punctŭ de vedere economicŭ, perderea ce resultă din acestŭ peregrinagiu este fórte mare pentru poporulŭ nostru. Obosélă, spese şi perdere de timpŭ. Pe cei mai mulţĭ acestŭ peregrinagiu îi costă câte 2 şi trei dile de călĕtoriă. Călĕtoria costă banĭ, acasă se întêmplă pagube şi lucrulŭ rĕmâne îndĕrĕtŭ. Perderile în timpŭ, pagube şi în banĭ, ce resultă din unŭ singurŭ peregrinagiu, câtŭ privesce pe poporulŭ nostru, eu credŭ că s'ar puté evalua cel puţinŭ la câteva mii de florinĭ. Aceste mii se perdŭ în fiăcare anŭ celŭ puţinŭ odată, la st. Măria mare.

Astfelŭ peregrinagiulŭ la Nicula se presentă mai multŭ ca o pierdere pentru poporŭ, decâtŭ ca unŭ câştigŭ în ce privesce religiositatea lui şi acésta ar trebui sĕ-o aibă în vedere conducĕtorii sĕi.

Unŭ peregrinŭ.

Din Bulgaria.

Diarului „Neue Freie Presse“ 'i se scrie din Sofia următórele:

Rizov, fostŭ colaboratorŭ la diarulŭ „Svoboda“ și fostŭ prietinŭ alŭ guvernului actualŭ, ér acum oposiționistŭ înfocatŭ, a venitŭ de vr'o câte-va săptĕmânĭ aicĭ pentru ca sĕ scótă unŭ diarŭ oposiționistŭ. Acum a eșitŭ primulŭ numĕrŭ din acestŭ diarŭ, care are ca titlu numele revoluționarului Cristo Botiof. Diarulŭ face unŭ viu apelŭ cătră oficerii bulgarĭ, prin care îi ațâță la insubordinațiune și îi învită sĕ nu înpedice poporulŭ în esercitarea drepturilorŭ sale constituționale și în scăparea Bulgariei de crisă.

Principele este acusatŭ, că și-a călcatŭ jurămĕntulŭ, pentru că împotriva constituțiunei, pe care a juratŭ, imparte decorațiunĭ și demnitățĭ. Rizov recomandă cu tótă căldura împăcarea tuturorŭ partidelorŭ, constituirea unui cabinetŭ de coalițiune, și în casŭ de nevoe sacrificarea principelui, și găsesce că crisa nu trebue resolvată de marile puterĭ, ci de Bulgarĭ. Câtŭ pentru ajungerea la o împăcare a tuturorŭ partidelorŭ, Rizov propune sĕ se țină întrunirĭ de poporŭ în tóte orașele mai marĭ.

In diua de 3 Septemvre, Rizov a fostŭ datŭ în judecată pentru că a ațițatŭ poporulŭ și a vătămatŭ pe principele; dênsulŭ a fostŭ arestatŭ până când va da garanție.

SCIRILE DILEI.

Cetimŭ în „Democrația“ următórele: „Anunțămŭ cu plăcere, că domnișóra *Elena Teodorini*, convenindŭ cu direcția teatrului națională, *va da trei representațiunĭ în Bucurescĭ*, în dilele de 15, 18 și 20 Septemvre. Piesele, în care va cânta celebra nóstră cântărĕță în aceste representațiunĭ, vorŭ fi următórele: Actulŭ 4 din *Gioconda*, creațiunea sa, actulŭ 4 din *Trovatore*, actulŭ 1 din *Traviata*, Arie din *Vesperele Siciliane*, duetto din *Huguenoții*, *Havanesa* din *Carmen* și alte bucățĭ alese Suntemŭ sigurĭ, că publiculŭ din Bucurescĭ se va grăbi a merge sĕ admire ca și altă dată pe valorósa nóstră artistă, care a avutŭ unŭ succesŭ atâtŭ de strălucitŭ pe tóte scenele europene, unde a cântatŭ. Din Bucurescĭ, domnișóra Teodorini va merge sĕ dea câte-va representațiunĭ și în alte orașe principale din țéră“.

* *

In *„Ilustrirte Zeitung“*, revistă ilustrată din Lipsca, este o gravură care representă pe *Carmen Silva*, regina României, pe malulŭ mărei în insula Sylt. Regina stă pe o stâncă, cu o carte în mână, ér jurŭ împrejurulŭ Majestăței Sale o mulțime de copii se îmbulzescŭ spre a asculta cuvĕntulŭ ei.

* *

Pressa din Bucurescĭ este invitată, ca sĕ asiste la *inaugurarea teatrului Teodorini* din Craiova, ce se va face la 3 (15) Septemvre. Serbarea acésta are sĕ fiă unŭ evenimentŭ pentru Craiovenĭ.

* *

„Românulŭ“ află, că proprietatea diarului *Telegrafulŭ* din Bucurescĭ a trecutŭ pe numele d-lorŭ *Bălteanu* și *Conduratu*, proprietarĭ de tipografiă, ér direcția va fi încredințată cu începerea de 1 Octomvrie d-lui I. *Bibicescu*.

* *

Procesulŭ reginei Natalia s'a amânatŭ pentru trei lunĭ. Scirea, că ea se va stabili în Bucurescĭ, până acum, celŭ puținŭ, nu este confirmată. Mai probabilŭ este, că va sta cât-va timpŭ în Iașĭ la d. N. Roznovanu, unde se află și sora M.-Sale.

* *

Agiulŭ în Bucurescĭ a scădutŭ la 1%.

* *

Ni-se comunică, că *cununia d-lui Basiliu Munteanŭ* alias *Oprea*, *învĕțătorŭ în Bacifalĕu* (Săcele), cu d-ra *Alexandrina G. Ciupală*, nu se va ține în 28 August v. c., precum s'a anunțatŭ în Nr. 187 alŭ fóiei nóstre, ci de-ocamdată s'a amânatŭ.

* *

Mișcarea comercială a României cu Bulgaria în timpulŭ primelorŭ șése lunĭ ale anului 1887 a fostŭ următórea: S'au importatŭ în România 8002 tone de mărfurĭ bulgare representândŭ o valóre de 936,020 frs.; s'a exportatŭ în Bulgaria o cantitate de mărfurĭ române de 12,576 tóne, avêndŭ o valóre de 1,809,419 frs.

Corespondența „Gazetei Transilvaniei.“

Sibiiu, 6 Septemvre 1888.

Conformŭ anunțului publicatŭ în diarele române, prelegerile la **scóla civilă de fete a „Associațiunei“** s'au începutŭ astădĭ, după ce în dilele dela prima 1. c. încóce, s'au făcutŭ înscrierile și esamenele de primire.

Eleve suntŭ înscrise până acum 51, venite unele din mare depărtare, precum dela Pancota și chiar dela Suceava din Bucovina, mai fiindŭ încă anunțate de a veni.

Inceputulŭ anului scolarŭ s'a făcutŭ în modŭ solemnŭ, prin unŭ cuvĕntŭ rostitŭ din partea directorului cătră eleve în presența întregului corpŭ didacticŭ în sala de festivitățĭ a institutului. Directorulŭ scólei este domnulŭ I. *Popescu*, cunoscutŭ on. publicŭ din mai multe cărțĭ didactice, publicate de domnia sa și de altmintrelea omŭ versatŭ în ale scólei, avêndŭ o pracsă fórte îndelungată pe cestŭ terenŭ. Eră persónele din care se compune corpulŭ didacticŭ suntŭ: a) D-lŭ *Petru Spanŭ* doctorŭ în filosofiă dela universitatea din Iena, unde a fostŭ aplicatŭ și ca practicantŭ la scóla de modelŭ de lângă seminariulŭ academicŭ pedagogicŭ în decursŭ de apróple doi anĭ. b) D-lŭ *Vasilie Bologa*, absolventŭ de filosofiă la universitatea din Viena și Buda-pesta și doctorandŭ, c) D-lŭ Mihail *Pîrvu*, absolventŭ de filosofiă dela universitatea din Clușŭ și Greifswald, doctorandŭ, avêndŭ și esamenulŭ fundamentalŭ de statŭ pentru profesura gimnasială. d) Domnișóra *Aurelia Filipescului*, absolventă dela institutulŭ pedagogicŭ de statŭ din Clușŭ, și cu esamenŭ de cualificațiune dela acelŭ institutŭ.

Actele prin carĭ se dovedesce cualificațiunea arătată a fiă-cărui membru din corpulŭ didacticŭ se află la onor. inspectoratŭ regescŭ de scóle din locŭ. Insemnămŭ acésta aicĭ, nu pentru cei ce nu mai încétă a calumnia pe cei ce suntŭ în fruntea institutului, ca sĕ-lŭ compromită și nimicéscă, dér pentru acei ómenĭ de bună credință din publiculŭ românescŭ, carĭ în adevĕrŭ se intereséză de scólă și în carĭ calumniile rĕutăcióse ar puté deștepta îndoelĭ și nedumerirĭ în privința viitoriului ei.

Pentru ómenii de bună credință scriemŭ aceste, carĭ suntŭ accesibilĭ pentru adevĕrŭ și prin urmare în stare de a vedé și de a recunósce, că scóla Asociațiunei, pentru care acésta a jertfitŭ și continuă a jertfi atâta, se află în condițiunile cele mai avantagióse și că prosperarea ei nu mai atêrnă decâtŭ dela încrederea cu care va fi îmbrățișată din partea publicului română.

Sincerulŭ.

Comit. Solnocŭ-Dobêca, 30 Augustŭ 1888.

O ceremonia religiósă. Stimate D-le Redactorŭ! Am audițŭ de multe orĭ vorbindu-se de mănăstirea „Strîmba“ din protopopiatulŭ Dergei, unde cu ocasiunea sĕrbătórei S-tei Mării (27 Augustŭ) se adună poporulŭ din jurŭ la rugăciunĭ. D-lŭ vice-protopopŭ Ioanŭ Hațeganŭ, în alŭ căruia tractŭ se află mănăstirea Strîmba, pentru ca acéstă mănăstire sĕ nu-și piérdă din însemnătatea ei, câștigă împreună cu d-lŭ preotŭ din Ciachi-Gârboŭ, Ioanŭ Drăganŭ, și binecredinciosulŭ curatore primarŭ Ioanŭ Șandorŭ, o icónă a P. Cur. Verg. Maria dela Claustrulŭ Franciscanilorŭ din Deșŭ. Icóna este zugrăvită pe lemnŭ de teiu în stilŭ orientalŭ și deși fórte vechiă, peste 170 anĭ, nimicŭ nu a pierdutŭ din tăriă și frumsețа ei. Credincioșii din Ciachi-Gârbou au împodobitŭ icóna frumosŭ, pentru a puté fi cuviinciosŭ espusă publicului, éră d-lŭ Ioanŭ Șandorŭ, curatorŭ primarŭ din Ciachi-Gârbĕu, încuadră icóna în rămĭ frumóse cu sticlă și cu zarŭ pentru a se puté închide și deschide.

Icóna s'a aședatŭ mai ânteiu în biserica gr. cat. din Ciachi-Gârbĕu, de unde în diua prasnicului de S-ta Mariă fŭ dusă cu procesiune mare la mănăstirea „Strâmba“. In fruntea conductului erau d-nii preoțĭ Ioanŭ Drăganŭ din Ciachi-Gârbĕu, Basiliu Popŭ din Poptelecŭ și Nicolau Popoviciu din Solomonŭ cu 7 praporĭ, inteligință multă din Ciachi-Gârbĕu, învĕțătorĭ, cantorĭ și poporŭ numĕrosŭ din alte comune.

Icóna a fostŭ dusă de 10 fetițe și 4 prunci ca ministranțĭ, în sunetulŭ clopotelorŭ și cu cântărĭ bisericescĭ.

In dealulŭ mănăstirei icóna și conductulŭ pomposŭ fŭ întêmpinatŭ de poporulŭ și clerulŭ dela St. mănăstire, ce se presentă în ornate preoțescĭ, cu praporĭ și sub conducerea vrednicului d-nŭ v.-protopopŭ Ioanŭ Hațeganŭ. Icóna fŭ dusă prin hotarulŭ mănăstirei până la loculŭ destinatŭ, unde avea sĕ se servéscă S.-Liturgiă, după care urmă binecuvêntarea apei și se sânți icóna prin d-nii v.-protopopĭ I. Hațeganu din Dergea și Stefanŭ Ilieșŭ din Cristolțulŭ mare, asistațĭ de 14 preoțĭ tractualĭ și 3 diecesanĭ. După sânțirea S. Icóne se rostiră cuvêntărĭ acomodate ocasiunei de către d-lŭ v.-protopopŭ I. Hațeganŭ și d-lŭ preotŭ Ioanŭ Petranŭ.

In fine se începŭ în ordine bună sĕrutarea s. crucĭ și a S. Icóne, și stropirea cu apă sânțită. De când esistă acéstă mănăstire nu s'a mai adunatŭ aci așa publicŭ numĕrosŭ poporŭ peste 2000 ómenĭ. Preoțĭ și alte persóne inteligente din tóte părțile au alergatŭ la acéstă serbare; 7 gendarmĭ au fostŭ însărcinațĭ cu pázirea ordinei. După finirea tuturorŭ s'a ținutŭ S. Maslu de peste 100 bolnavĭ prin 9 preoțĭ.

Recunoscință se datoresce Escelenței Sale Metropolitului Dr. Ioanŭ Vancea pentru îngrijirea față de casele mănăstirei, carĭ astădĭ ca și unŭ castelŭ frumosŭ suntŭ puse în ordine și adăpostescŭ pe orĭce călĕtorŭ streinŭ.

In poporŭ se speră, că mănăstirea Strâmba adĭ mâne va deveni a doua Niculă în părțile acestea.

Unŭ credinciosŭ.

Intêmplărĭ diferite.

Urmările neascultării de părințĭ. Unŭ casŭ curiosŭ s'a întêmplatŭ la Valencia, în Spania. Unŭ copilŭ de optŭ anĭ alŭ unei familii bogate de acolo a umblatŭ prin sertare contra neconteniteloŕŭ ordine ale mumei sale. Dândŭ preste unŭ revolverŭ, a fostŭ curiosŭ sĕ-lŭ observe cu deamĕnuntulŭ; unŭ glonțŭ s'a slobodițŭ, detunarea a rĕsunatŭ în tótă casa și copilulŭ a primitŭ plumbulŭ în pieptŭ. Muma a alergatŭ sĕ vadă ce este. Insĕ deja copilulŭ a fostŭ pusŭ revolverulŭ la locŭ, a închisŭ sertarulŭ, își încheiase bine haina la pieptŭ de unde curgea sânge, și merse rîdêndŭ înaintea mumei sale. — Mamă scusă-mĕ, îi dise dênsulŭ, am avutŭ unŭ cartușŭ de artificie și l'am aprinsŭ aicĭ. Mama, care avea tocmai nisce visite, îlŭ credŭ pe cuvêntŭ și se întórse. Dér după treoere de două césurĭ audi în camera de susŭ țipete sfâșietóre. Alergă a doua óră și'șĭ găsi copilulŭ svêrcolindu-se într'o baltă de sânge. Unŭ doctorŭ alergă; însĕ nu mai putŭ sĕ scape dela mórte pe miculŭ nenorocitŭ, care își dete sufletulŭ cu mânile întinse cătră muma-sa, căreia 'i dise cu unŭ glasŭ rugătorŭ: — *Mamă, iértă-mĕ, că nu te-am ascultatŭ.*

Mulțămită publică.

Aflându-se biserica gr. cat. din comuna Negrilescĭ într'o stare cu totulŭ desolată, Ilustritatea Sa domnulŭ Episcopŭ de Gherla Dr. Ioanŭ Szabo s'a îndurată prea grațiosŭ încă în anulŭ 1881 a-o provedé cu vestmintele și cu tóte rechisitele necesare pentru serviciulŭ divinŭ, precum și cu o cruciuliță fórte frumósă pentru pristolŭ.

Asemenea cu îndatinata-i marinimositate și bunăvoință, în anulŭ 1887, veneratulŭ Capitlu diecesanŭ a binevoitŭ a aplacida suma de 150 fl. din fondulŭ diecesanŭ ca ajutorŭ pentru nou edificânda scólă, ér în Noemvre a aceluiașŭ anŭ totŭ pentru edificânda scólă, în urma unei colecte, au binevoitŭ a mai contribui următorii marinimoșĭ d-nĭ cu următórele sume:

Ilustritatea Sa Domnulŭ Episcopŭ 3 fl., Revds. d-nŭ canonicŭ și prepositŭ Stefanŭ Bilțiu, precum și Rvds. d-nŭ canonicŭ Mihailŭ Șierbanŭ, Demetriu Coroianu și Eusebiu Cartice câte 1 fl., M. on. d-nŭ Nicolae F. Negruțiu redactorŭ 10 fl. și claris. d-nŭ Ioanŭ Georgiu, spiritualŭ, 1 fl. Laolaltă 18 fl. v. a.

Acuma, când cu ajutorulŭ Atotputintelui și a marinimoșilorŭ contribuitorĭ, atâtŭ biserica e renovată și bine provĕdută cu tóte cele necesarii, câtŭ și scóla — care va puté servi de modelŭ multorŭ comune — se află apróple gata: fiă-ne permisŭ și pe acéstă cale, în numele credincioșilorŭ noștri, a aduce Ilustrităței Sale, veneratului Capitlu și tuturorŭ marinimoșilorŭ Domnĭ contribuitorĭ sincera și profunda nóstră mulțămită, dorindu-le dela Atotputintele fericită și îndelungată viéță, ér rĕposatului de piă memoriă canonicŭ Michailŭ Șierbanŭ, carele în acestŭ intervalŭ a fostŭ chiămatŭ la cele eterne. 'i implorămŭ odichnă eternă.

Negrilescĭ, 30 Aug. 1888.

Constantinŭ luga	**Teodorŭ Gițiu.**
preotŭ gr. cat.	curatorŭ primarŭ.

DIVERSE.

Aforisme: O femeă măritată este o scrisóre ajunsă la adresă. — O domnișóra este o scrisóre netrimésă. — O fată bĕtrână este o scrisóre uitată la poștă.

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 8 Septemvre st. n. 1888

Bancnote românescĭ	Cump.	9.50	Vĕnd.	9.55
Argintŭ românescŭ .	„	9.42	„	9.50
Napoleon-d'orĭ . . .	„	9.61	„	9.63
Lire turcescĭ . . .	„	10.90	„	10.92
Imperialĭ	„	9.90	„	9.92
Galbinĭ	„	5.72	„	5.79
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ . . .	„	123.—	„	124.—
Discontulŭ	6½—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 7 Septemvre st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	101.05
Renta de hârtiă 5%	91.40
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare .	148.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	97.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	113.50
Bonurĭ rurale ungare	105.—
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.75
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ . . .	104.75
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50
Bonurĭ rurale transilvane	104.40
Bonurĭ croato-slavone	104.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	100.—
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	130.—
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	125.75
Renta de hârtiă austriacă	81.65
Renta de argintŭ austriacă	82.30
Renta de aurŭ austriacă	111.20
Losurĭ din 1860	140.20
Acțiunile băncei austro-ungare . . .	882.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungar. .	—.—
Acțiunile băncei de creditŭ austr . .	315.10
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.79
Napoleon-d'orĭ	9.63½
Mărcĭ 100 împ. germane	59.55
Londra 10 Livres sterlinge	122.10

Bursa de Bucurescĭ.

Cotă oficială dela 26 Augustŭ st. v. 1888.

	Cump.	vĕnd.
Renta română 5%	93½	94.½
Renta rom. amort. 5%	95.¼	96.—
Renta convert. 6%	97.¼	98.—
Impr. oraș. Buc. 10 fr. . . .	38.—	42.—
Credit fonc. rural 7%	107.¾	108.½
„ „ „ 5%	97.—	98.
„ „ urban 7%	106.—	107.—
„ „ „ 6%	99.½	100.½
„ „ „ 5%	92.½	93.½

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

Sz. 1486—1888. 143
tkv.

Kivonatos árverési hirdetmény.

Az erzsébetvárosi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, miszerint fogarasi Botha Jákob végrehajtatónak Schuller Fridrich, szász sárosi lakos végrehajtást szenvedett elleni 225 frt. 25 kr. és jár. iránti végrehajtási ügyében az erzsébetvárosi kir. járásbiróság területén lévö Sz. Sáros községben fekvö 280 sz. tjkben A† 1—7, 9—15 és 17—19 rendsz. a. foglalt egynegyed részben vegrehajtást szenvedö $^1/_4$—$^1/_4$ részben Schuller Mihály, Iohan és Dániel tulajdonát képezö összesen 533 frt. becsült ingatlanokra az egyenkéntkitett becsérték, mint megállapitott kikiáltási árban az egyenkénti és egészbeni árverést elrendelte, és hogy ezen ingatlanok az *1888 évi September hó 25-ik napján délelött 9 orakor* Szász-Sáros község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alol is elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881 évi LX. t.-cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881 évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-us értelmében a bánatpénznek a biróságnál elöleges elhelyezéséröl kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Erzsébetvároson, 1888 évi Iulius hó 6-ik napján.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Sosirea și plecarea trenurilorŭ și postelorŭ în Brașovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Brașovŭ la Pesta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 10 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 10 minute diminéța.

2. Dela Brașovŭ la Bucuresci:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 302: 5 óre 37 minute diminéța.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 óră 55 minute după améḑĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Pesta la Brașovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de améḑĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucuresci la Brașovŭ:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după améḑĭ.
Trenulŭ acceleratŭ Nr. 301: 10 óre 12 minute séra.

No. 250—1888. 140,3—3

CONCURSŬ.

Devenindŭ vacante următórele stipendiĭ, și anume:

A. 1. Unŭ stipendiu de 60 fl. pe anŭ din fundațiunea „**Marinovicĭ**“, pentru studențĭ de gimnasiu.

2. Unŭ stipendiu de 60 fl. pe anŭ din fundațiunea „**Galliană**“, pentru studențĭ de gimnasiu.

Mai departe fiindŭ vacante:

B. 3. Unŭ ajutoriu de 20 fl. pe anŭ din fundațiunea „**Tofaleană**“, pentru tinerĭ descendențĭ din vre-o familiă de ale fostei comune „*Tofalĕu*“, carĭ ar voi sĕ învețe vre-o meserie óre-care.

4. 4 ajutóre a 25 fl. pe anŭ, menite pentru tinerĭ românĭ, carĭ voiescŭ a învĕța vre-o meserie, dér mai cu sémă: rotăria, lemnăria (bărdășia), făurăria, mĕsĕria (têmplăria), cismăria, pălărieria, curelăria, șelăria, mașinăria agricolă.

Prin acésta se escrie concursŭ.

Cererile au a se înainta *comitetului Associațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului română în Sibiiu pănă la 30 Septemvre st. n. 1888.*

Cererile întrate mai târḑiu nu se vorŭ considera.

Aspiranții la vre-unulŭ din stipendiile amintite sub A. 1—2, au sĕ acludă la suplicele lorŭ:

a) Carte de botezŭ în originalŭ séu în copie legalisată.
b) Testimoniu scolasticŭ de pe semestrulŭ alŭ II-lea alŭ anului scolarŭ premergĕtorŭ.
c) Atestatŭ de frecuentare dela direcțiunea institutului, în care cercetéză scóla de presentŭ.
d) Atestatŭ de paupertate séu de orfanŭ, décă concurentulŭ e orfanŭ.

Conformŭ literilorŭ fundaționale la obținerea stipendiului de sub 2., din fundațiunea „Galliană“, *ceteris paribus* va avé preferință acela dintre concurenți, carele va dovedi că se trage din familia fundatorelui, și anume din familia „*Popŭ* și *Antonŭ*“.

Suplicanții la vre-unulŭ din ajutórele amintite sub B. 3—4 au sĕ presente următórele documente:

a) Atestatŭ de botezŭ în originalŭ séu în copiă legalisată.
b) Testimoniu scolasticŭ de celŭ puținŭ 4 clase elementare.
c) Contractulŭ încheiatŭ cu măestrulŭ, conformŭ §-lui 61 alŭ legei industriale (art. de lege XVII din 1884), în originalŭ séu în copiă legalisată, și o adeverință dela măestru despre succesulŭ cu care lucră.
d) Atestatŭ de moralitate dela autoritatea competentă locală.
e) Adeverință dela părințĭ séu tutorĭ, că suntŭ decișĭ a lăsa pe fiii séu pupilii lorŭ la învĕțătură pănă se vorŭ perfecționa pe deplinŭ.

Din ședința comitetului Associațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului românŭ, ținută la Sibiiu în 21 Augustŭ 1888.

G. Barițiu, președinte. **Dr. Ioanŭ Crișianŭ,** secretariu II alŭ Assoc.